

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012

for husdyrbruget

**Guldholt Agro I/S,
Guldforhovedvej 24,
7441 Bording**

- efter § 12, stk. 3 i Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Godkendelsesdato: 29. maj 2017

Guldholt Agro I/S
Guldforhovedvej 24
7441 Bording

Afgørelse af ansøgning om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Guldforhovedvej 24, 7441 Bording

Ansøgning

Ikast-Brande Kommune har den 16. december 2014 modtaget en ansøgning om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Guldforhovedvej 24, 7441 Bording, matrikel nr. 2b, m.fl., Ravnholt By, Bording omhandlende følgende:

- Udvidelse af dyrehold fra 340,1 til 498,7 DE¹ i svin, svarende til en ændring **fra** en årlig produktion på:
 - 780 årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
 - 720 årssøer, løbestald
 - 1.500 årssøer, farestald, kassestier, fuldspaltegulv

- **Til** en årlig produktion på:
 - 1.257 årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
 - 943 årssøer, løbestald
 - 2.200 årssøer, farestald, kassestier, fuldspaltegulv

- Ændring i anlæg:
 - Drægtighedsstalden forlænges med ca. 1.400 m² mod sydvest – bygning 3
 - Den eksisterende løbestald forlænges med ca. 1.050 m² – bygning 5
 - Der udvides mod nordøst med to nye farestalde på i alt ca. 720 m² – bygning 7

Den samlede bygningsudvidelse bliver på ca. 3.170 m², se kortbilag A. Tilbygningerne opføres i materialer svarende til den eksisterende bygningsmasse.

¹ DE = dyreenhed. 1 DE svarer ca. til 100 kg kvælstof fra gødningsopbevaringslageret.

Miljøgodkendelsen af 19. juli 2012 omfatter ejendommen Guldforhovedvej 24, 7441 Bording, hvor alle dyrene er opstaldet.

Nærværende tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for husdyrbruget, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording², **ændrer ikke i miljøvurderingen og de stillede vilkår i miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for husdyrbruget**, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording³, **som fortsat er gyldig**, dog på nær:

- **Vilkår 1.5. 1.6. og 1.9.** Hovedsageligt generelle vilkår (de generelle vilkår fjernes, da de ikke er tidssvarende – sådanne vilkår stiller Ikast-Brande Kommune ikke længere).
- **Vilkår 2.1. 2.2. 2.3. 2.4. 2.5. 2.6. 2.7. 2.8. 2.9. 2.12. og 2.14.** Vilkår omkring begrænsning af ammoniak- og lugtpåvirkning samt fosfor (Vilkårene omkring foderkorrektioner erstattes af nye vilkår).
- **Vilkår 6.1. og 6.2.** Vilkår med hensyn til udbringning af husdyrgødning (ikke relevant).

Ikast-Brande Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer, se efterfølgende *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording*.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune godkender hermed den ansøgte udvidelse af dyreholdet som beskrevet ovenfor. Ikast-Brande Kommune godkender ligeledes etableringen og ændringen af de ansøgte anlæg.

Der meddeles miljøgodkendelse omfattende bedriftens ansøgte produktionsanlæg samt besætning.

Miljøgodkendelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, supplerer vilkår og forudsætninger for husdyrbrugets drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbrugets virkninger på miljøet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Modellernes beregningsgrundlag og normtal er dem, som lå til grund for ansøgningssystemet den 17. marts 2016 - datoen for den sidste version af ansøgningen i IT-ansøgningssystemet. Derudover er afgørelsen truffet på baggrund af kommunens registreringer og vurderinger. Se i den forbindelse *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording*, med tilhørende bilag.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12, stk. 3 i *Husdyrgodkendelsesloven*⁴, samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*⁵.

De Vandområde- og Natura 2000-planer, der er vedtaget på baggrund af *Miljømålsloven*⁶ for planperioden frem til 2021, giver ikke anledning til ændringer i administrationsgrundlaget for afgørelser efter husdyrlovgivningen. Det aktuelle projekt er således som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

² Benævnes herefter også som tillæg/tillægget/tillæg til miljøgodkendelse.

³ Benævnes herefter også som miljøgodkendelse/miljøgodkendelsen/miljøgodkendelse af 19. juli 2012.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁵ Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 af lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder.

Der gøres opmærksom på, at etablering af de nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Ikast-Brande Kommune. I øvrigt gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Vilkår

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012 meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som generelt er gældende for husdyrbrug, er ikke nævnt i dette tillæg til miljøgodkendelse. **De stillede vilkår i miljøgodkendelse af 19. juli 2012 er fortsat gældende**, med undtagelse af vilkårene 1.5. 1.6. 1.9. 2.1. 2.2. 2.3. 2.4. 2.5. 2.6. 2.7. 2.8. 2.9. 2.12. 2.14. 6.1. og 6.2.

Følgende **supplerende vilkår** stilles til det nye projekt via dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012 – se i øvrigt bilag 1 for en samlet oversigt over gældende vilkår.

2. Vilkår med hensyn til begrænsning af ammoniak- og lugtpåvirkning samt fosfor:

- 2.17. Skrabeanlæg i alle løbe- og drægtighedsstalde skal køre 1 til 2 gange om ugen.
- 2.18. Ejendommens to gyllebeholdere skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
- 2.19. Gyllekanalerne i - bygning 2 - eksisterende løbe- og drægtighedsstald på 3.176 m², bygning 3 – ansøgt drægtighedsstald på 1.400 m², bygning 4 – eksisterende løbestald på 1.574 m² og bygning 5 – ansøgt løbestald på 1.050 m² - på kortbilag A - skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe. Anlægget skal dimensioneres således, at der kan beregnes en effekt på minimum 33 % ammoniakreduktion. Varmepumpen skal levere en køleydelse på mindst 28,56 kW, svarende til 25,5 W/kvm.
- 2.20. Den årlige køleydelse målt i driftstimer skal aflæses og noteres i en driftslogbog, som skal forevises på Ikast-Brande Kommunes forlangende. Driftstid og dokumentationskrav defineres ved anlæggets dimensionering og skal fremsendes til Ikast-Brande Kommune før ibrugtagning.
- 2.21. Gyllekølingsanlægget skal være tilsluttet og i drift senest ved staldens ibrugtagning.
- 2.22. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 2.23. Gyllekølingsanlægget skal mindst en gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af afprøvning og funktionssikring af trykovervågningsystemet, alarmer og sikkerhedsanordningen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages løbende.
- 2.24. Enhver form for driftsstop skal noteres i en logbog med angivelse af årsag og varighed. Ikast-Brande Kommune skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end en uge.

- 2.25. Ventilationsafkastene fra alle farestaldene skal samles og placeres som vist på kortbilag B (senest når staldene tages i brug).
- 2.26. Produktionen vedrørende årssøerne skal tilrettelægges, så den maksimalt giver anledning til en total mængde P ab dyr pr. år fra anlægget på 5,4 kg P pr. årssø, beregnet ved følgende formel:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø} = ((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ fosfor pr. FE})/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen:

Faktor	Værdi
Fe pr. årssø (løbe- og drægtighedsstald)	1.530
Gram fosfor pr. FE	4,73
Antal fravænnede grise pr. årssø	29,6
Fravænningsvægt, kg	7,1

Egenkontrol m.v.

Anvendelsen af egenkontrol er beskrevet i miljøgodkendelsen af 19. juli 2012. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT⁷

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsoptøningsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødning er i stadig udvikling.

Anvendelsen af BAT er beskrevet i miljøgodkendelsen af 19. juli 2012.

Der er ikke forhold i dette tillæg der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelse af 19. juli 2012. I *Baggrund for afgørelsen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget Guldførhovedvej 24, 7441 Bording* afsnit 3.2 og 3.3 behandles foder og staldanlæg i forhold til BAT.

I forhold til emissionsgrænseværdier, er de vurderet i *Baggrund for tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for husdyrbruget, Guldholt Agro I/S, Guldførhovedvej 24, 7441 Bording*, afsnit 2.4. og 2.5. Emissionsgrænseværdierne for såvel ammoniak og fosfor er overholdt.

Miljøgodkendelsens gyldighed

Den godkendte udvidelse af husdyrbruget skal være udnyttet inden fem år regnet fra den dato, hvor miljøgodkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder, jævnfør § 33 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

Det ansøgte projekt er planlagt til at foregå i fire etaper, som strækker sig over fem år.

⁷ BAT= Best Available Technique (bedste tilgængelige teknik), som skal anvendes jævnfør EU's IE-direktiv.

- År 1:** Bestående udleveringsstald ændres til farestald og der etableres nye udleveringsfaciliteter.
- År 2:** Der etableres to nye farestalde som tilbygning til eksisterende farestald.
- År 3:** Nuværende ældre farestalde renoveres.
- År 4-5:** Nuværende drægtighedsstald samt løbestald forlænges.
Ældre polte/gylteafdeling ændres til farestier.
Udvidelsen af dyreholdet kan påbegyndes.

Hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Tillægget har som udgangspunkt en retsbeskyttelsesperiode på otte år, hvorefter den skal revurderes. Herefter revurderes miljøgodkendelsen som minimum hvert 10. år. For IE-husdyrbrug gælder der dog, at kommunalbestyrelsen skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når EU-Kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter omfattet af § 12 stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Miljøgodkendelsens vilkår skal overholdes fra den dato, hvor miljøgodkendelsen påbegyndes udnyttet medmindre andet fremgår af de enkelte vilkår.

Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at ansøger træffer de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betraget ikke nødvendigvis medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i regionen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter. Den kumulerede, regionale effekt af husdyrbrugets udvidelse og andre bedrifters udvidelser og deres øgede miljøpåvirkning vil formentlig samlet set – helt eller delvist – blive modvirket af en nedgang i husdyrproduktionen på andre bedrifter
- at husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik

- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - nabobeboelser
 - Natura 2000-områder⁸ og natur i øvrigt
 - overfladevand
 - grundvand
 - landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Ikast-Brande Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og med at generelle afstandskrav samt de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* overholdes. Se endvidere vedlagte *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording* med tilhørende bilag.

Offentliggørelser og høringer

Ejere og brugere af nabobeboelser beliggende inden for den vejledende konsekvenszone (ca. 776 meter), blev ved brev af 29. juni 2015, orienteret om ansøgningen. Ikast-Brande Kommune modtog ingen bemærkninger, som følge af orienteringen.

Afgørelsen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for husdyrbruget, Guldholt Agro I/S, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording, er truffet mandag den 29. maj 2017 og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside www.ikast-brande.dk/politik/hoeringer, tirsdag den 30. maj 2017.

Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen – det vil sige senest tirsdag den 27. juni 2017.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af godkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

En eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagen skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen, som findes på www.borger.dk og www.virk.dk), hvorefter denne myndighed snarest og som udgangspunkt ikke senere end tre uger efter modtagelsen af klagen videresender denne til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, såfremt afgørelsen fastholdes. Yderligere oplysninger om klagereglerne kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk, hvorfra der også er link til Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Eventuel fritagelse for brug af Klageportalen forudsætter, at klager indsender en begrundet anmodning herom til Ikast-Brande Kommune. Kommunen

⁸ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Ved indsendelse af en klage skal klager indbetale et gebyr. Gebyrets størrelse differentieres alt efter om klager er en borger eller en virksomhed/organisation. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. (2016-niveau – beløbet indeksreguleres den 1. januar hvert år). Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller giroindbetaling. Indbetales gebyret ikke inden den fastsatte frist, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger mellem afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyrgodkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Jesper Hahn-Pedersen
chef for Bygge- og Miljøafdelingen

/

Morten Gjerner Petersen
biolog

Bilag:

Baggrund for afgørelsen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording, inkl. bilag.

Orientering om det ansøgte projekt sendt til ejere og brugere af nabobeboelser:

Bordingvej 36, 7441 Bording
Guldforhovedvej 16, 7441 Bording
Guldforhovedvej 18, 7441 Bording
Guldforhovedvej 20, 7441 Bording
Guldforhovedvej 22, 7441 Bording
Guldforhovedvej 26, 7441 Bording (ejer bor Ravnholtlundvej 8, 7441 Bording)
Guldforhovedvej 28, 7441 Bording
Guldforhovedvej 30, 7441 Bording
Hulvejen 3, 7441 Bording
Hulvejen 4, 7441 Bording

Udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til:

Guldholt Agro I/S, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording - e-mail: esben.soerensen@guldholt-agro.dk
SvineRådgivningen / Heidi Birch Wentzlau, Birk Centerpark 24, 7400 Herning - e-mail: hbw@sraad.dk

Afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Guldholt Agro I/S, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording - e-mail: esben.soerensen@guldholt-agro.dk

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

SvineRådgivningen / Heidi Birch Wentzlau, Birk Centerpark 24, 7400 Herning - e-mail: hbw@sraad.dk

Vejdirektoratet - e-mail: vd@vd.dk , jesm@vd.dk og dan@vd.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord – e-mail: senord@sst.dk

**Baggrund for afgørelsen om
tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012
for husdyrbruget
Guldforhovedvej 24, 7441 Bording**

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning	12
1.1. Ikke-teknisk resumé.....	12
1.2. Ansøger, ejerforhold og konsulentoplysning.....	12
1.3. Lovgivningsmæssig baggrund	13
2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget	13
2.1. Anlæggets beliggenhed	13
2.2. Anlæggets indretning.....	15
2.3. Besætningssammensætning og staldtype	16
2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg	17
2.5. Ammoniakemission fra stald og gødningsopbevaringslager	18
2.5.1. Ammoniak og natur	18
2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget	20
2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget	22
2.7.1. Vandforbrug	22
2.7.2. Afledning af vand	22
2.7.2.1. Sanitært spildevand	22
2.7.2.2. Spildevand fra rengøring	22
2.7.2.3. Tagvand	23
2.7.2.4. Befæstede arealer	23
2.7.3. Energiforbrug.....	23
2.7.4. Foderstoffer	23
2.7.5. Kemikalier m.v.....	23
2.7.6. Affald	23
2.7.7. Skadedyr.....	23
2.7.8. Støv	23
2.7.9. Støj	24
2.7.10. Lys	24
2.7.11. Transporter til og fra anlægget.....	24
3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til anlægget	24
3.1. BAT i forhold til management.....	25
3.2. BAT i forhold til foder.....	25
3.3. BAT i forhold til staldindretning	26
3.4. BAT i forhold til vand- og energiforbrug	27
3.5. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning	27
4. Landskabelige og kulturhistoriske værdier	29
4.1. Landskabelige værdier	29
4.2. Kulturhistoriske værdier	30
5. Alternative muligheder, 0-alternativet og ophør af driften	31
6. Bilagsfortegnelse	31

1. Indledning

1.1. Ikke-teknisk resumé

Ansøger Guldholt Agro I/S, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording søger om, at udvide svinebesætningen **fra** 1.500 søer **til** 2.200 søer, svarende til en ændring i dyreenheder (DE) fra 340,1 DE til 498,7 DE.

Der søges om, at udvide de eksisterende staldanlæg med ca. 3.170 m² på Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. De eksisterende stalde udvides med henholdsvis ca. 1.050 m² og ca. 1.400 m² mod sydvest og der laves to mindre tilbygninger på i alt ca. 720 m² mod nordøst.

Ikast-Brande Kommune skal i henhold til blandt andet *Husdyrgodkendelsesloven* vurdere om den ansøgte udvidelse og fremtidige drift kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet. Det er vurderet, at udvidelsen kan gennemføres, hvorfor dette tillæg til miljøgodkendelse meddeles. Godkendelsen beskriver kommunens grundlag og vurderinger samt de vilkår, som kommunen har stillet til udvidelsen og den fremtidige drift.

Bygninger med besætning samt anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til blandt andet:

- ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg
- opbevaring og bortskaffelse af blandt andet affald og kemikalier
- forbrug af vand, energi og hjælpestoffer
- anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)
- landskab.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen af husdyrbruget, Guldholt Agro I/S, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording, regulerer driften i otte år, hvorefter tillægget skal revurderes på baggrund af de erfaringer, der har været med driften, og den udvikling, der har været i metoder til reduktion af miljøpåvirkningen.

1.2. Ansøger, ejerforhold og konsulentoplysning

Anlægget:

Adresse: Guldforhovedvej 24, 7441 Bording
Ejendomsnummer: 7560009429
Matrikelnummer: 2b, m.fl. Ravnholt by, Bording
CVR-nummer: 34011265
P-nummer: 1017334847
CHR-nummer: 96423

Ansøger/ejer/driftsherre:

Navn: Guldholt Agro I/S
Adresse: Guldforhovedvej 24, 7441 Bording
Telefonnummer: 96609080
Mobilnummer: 30943880
E-mail: esben.soerensen@guldholt-agro.dk

Konsulent:

Navn: Heidi Birch Wentzlau
Adresse: Birk Centerpark 24, 7400 Herning
Telefonnummer: 70151200
Mobilnummer: 30704057
E-mail: hbw@sraad.dk

1.3. Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til mere end 270 DE, skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning vurderes i henhold til § 12 i *Husdyrgodkendelsesloven*. Dette tillæg til miljøgodkendelsen er således udarbejdet efter *Husdyrgodkendelsesloven*, hvori EU's VVM-direktiv⁹ og IE-direktiv¹⁰ er indarbejdet.

I tillægget til miljøgodkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget

2.1. Anlæggets beliggenhed

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet på adressen Gulforhovedvej 24, 7441 Bording.

Det samlede produktionsanlæg ligger ca. 1,3 km sydvest for byzonen til Bording, som også er nærmest samlet bebyggelse og ca. 4,4 km nordvest for nærmeste sommerhusområde. Afstanden fra det nærmeste staldhjørne til nærmeste nabobeboelse er ca. 60 meter i vestlig retning.

Faktaboks

Jævnfør § 20 i *Husdyrgodkendelsesloven* skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse¹¹ i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Derudover gælder en række generelle afstandskrav - se tabel 1:

⁹ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

¹⁰ IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

¹¹ Ved en samlet bebyggelse forstås, at der inden for en afstand af 200 meter fra beboelsesbygningen ligger mere end

⁶ andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter Landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

Tabel 1. Generelle afstandskrav - jævnfør §§ 6 og 8 i *Husdyrgodkendelsesloven* – samt aktuelle afstande fra husdyrproduktionsanlægget

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	200 m
Almene vandforsyningsanlæg	50	2,5 km
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 (100 ¹²)	850 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25 m
Beboelse på samme ejendom	15	40 m
Naboskel (vejskel)	30	9 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	300	1,3 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	300	1,5 km
Nabobeboelse, Guldforhovedvej 22, 7441 Bording	50	60 m

Ikast-Brande Kommune konstaterer:

- at det samlede produktionsanlæg vil ligge mere end 300 meter fra:
 - en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
 - et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
 - et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.
- at de fleste generelle afstandskrav, som nævnt i tabel 1 er overholdt – bortset fra afstand til naboskel (vejskel mod syd).

Ikast-Brande Kommune vurderer:

- at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for tillægget til miljøgodkendelsen overholdes

¹² Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må i henhold til § 8, stk. 2 i *Husdyrgodkendelsesloven* ikke etableres inden for en afstand af 100 meter til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

- at overholdelsen af de fleste generelle afstandskrav – i kombination med overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de opstillede vilkår for tillægget til miljøgodkendelsen – vil sikre de pågældende vandforsyningsanlæg, vandløb m.m. samt boligområder m.v. tilstrækkeligt mod væsentlige gener eller forurening fra husdyrbrugets anlæg. Se desuden kommunens vurdering i afsnit 2.5. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager og 2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget
- at der kan dispenseres fra afstandskravet på 30 meter fra forlængelsen af den nye drægtighedsstald til naboskel (vejskel mod syd), forudsat at øvrig lovgivning er overholdt.

2.2. Anlæggets indretning

Ansøgers oplysninger

Det eksisterende byggeri ligger på Guldforhovedvej 24, 7441 Bording.

Det planlagte byggeri på husdyrbruget opføres i forlængelse af det eksisterende staldanlæg og indrettes i overensstemmelse med bestemmelserne i *Husdyrgødningsbekendtgørelsen* og i den generelle bygge Lovgivning i øvrigt.

En oversigt af anlæg m.m. fremgår af tabel 2 og 3.

Tabel 2. Oversigt over bygninger

Bygning nr. (kortbilag A)	Anvendelse	Størrelse	Gulvprofil/indretning	Antal stipladser
1	Stuehus	293 m ²	-	-
2	Eksisterende løbe- og drægtighedsstald	3.176 m ²	Delvis spaltegulv	626
3	Ansøgt drægtighedsstald	1.400 m ²	Delvis spaltegulv	396
4	Eksisterende løbestald	1.574 m ²	Delvis spaltegulv	568
5	Ansøgt løbestald	1.050 m ²	Delvis spaltegulv	200
6	Eksisterende farestald	2.304 m ²	Fuldspaltegulv	306
7	Ansøgt farestalde	720 m ²	Fuldspaltegulv	174
8	Maskinhus	1.050 m ²	-	-
9	Gyllebeholder	1.000 m ³	-	-
10	Gyllebeholder	2.000 m ³	-	-

Tabel 3. Oversigt over opbevaringsanlæg og befæstede pladser der anvendes fremover

Anlæg	Byggeår	m ³	Seneste 10 års beholderkontrol ¹³	Overdækning
Gyllebeholder Guldforhovedvej 24 7441 Bording	1990	1.000	2010	Fast
Gyllebeholder	1997	2.000	2009	Fast

¹³ Jævnfør Bekendtgørelse nr. 1322 af 14. december 2012 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft skal åbne og lukkede beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning eller ensilagesaft, på mere end 100 m³, kontrolleres mindst hver 10 år af en autoriseret kontrollør. Beholdere beliggende inden for 100 meter fra åbne vandløb eller søer over 100 m² skal kontrolleres mindst hvert 5. år.

Guldforhovedvej 24 7441 Bording				
Gyllebeholder Bordingvej 10 7441 Bording	1989	744	2009	Tæt
Gyllebeholder Bordingvej 10 7441 Bording	2007	2.500	-	Fast
Gyllebeholder Bordingvej 10 7441 Bording	1995	842	2015	Tæt
Gyllebeholder Damholtvej 1 7441 Bording	2013	3.647	-	Fast

På ejendommen er der to gyllebeholdere med teltoverdækning på henholdsvis 1.000 og 2.000 m³. Derudover opbevares der husdyrgødning i tre gyllebeholdere på Bordingvej 10, 7441 Bording og i en gyllebeholder på Damholtvej 1, 7441 Bording. Der er ingen møddingsplads på ejendommen og der anvendes ikke markstakke. Den totale opbevaringskapacitet er beregnet til 10.733 m³, hvilket svarer til 9,3 måneder.

2.3. Besætnings sammensætning og stalddtype

Ansøgers oplysninger

Besætnings sammensætningen, fordelt på stalddtype, samt husdyrbrugets årlige produktion ved den nuværende og den ansøgte drift, fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Besætnings sammensætning, stalddtype og årlig produktion i nudrift og ansøgt drift

Husdyrtype, mdr./ vægtklasse	Stald- og gulvtype*	Nudrift		Ansøgt	
		Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	Løbe- og drægtighedsstald Delvis spaltegulv	1.500	238,0	2.200	349,1
Årssøer	Farestald, kassestier Fuldspaltegulv	1.500	102,0	2.200	149,6
I alt	-	-	340,1	-	498,7

* jævnfør ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk

Besætningen på Guldforhovedvej 24, 7441 Bording udvides fra 1.500 årssøer med grise til fravæning til 2.200 årssøer med grise til fravæning. Der er tale om en kontinuert drift i anlægget, som kun afbrydes af få dages vask og desinfektion jævnt fordelt gennem de enkelte sektioner

Kommunen vurderer

For et husdyrbrug kan der være en vis variation i den årlige produktion og i fordelingen af de enkelte dyretyper hen over året. Miljøpåvirkningen er forskellig fra dyretype til dyretype og fra stalddtype til stalddtype, hvorfor miljøvurderingen afhænger af dyresammensætning og fordeling på stalddtype. Ikast-Brande Kommunes vurdering er foretaget ud fra en besætning med en årlig produktion, som angivet i tabel 4, på **maksimalt 498,7 DE** med den aktuelle beregningsmetode.

Det forudsættes, at den årlige produktion:

- ikke overstiger 498,7 DE¹⁴
- sker jævnt fordelt over året.

2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg

Ansøgers oplysninger

Den projekterede husdyrproduktion med de pågældende staldtyper giver ifølge beregningen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk anledning til en samlet årlig husdyrgødningsproduktion med et indhold af kvælstof (N) og fosfor (P) på i alt: 48.739 kg N og 11.900 kg P.

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg og de enkelte anlægs kapacitet fremgår af tabel 3, og husdyrproduktionens tilførsel til anlæggene er opgjort i tabel 5:

Tabel 5. Tilførsel til opbevaringsanlæg

Tilførsel	m ³ /år	Opbevaringskapacitet, mdr.
Gylle, rengøring, vandspild og regnvand	13.904	9,3

Gødningsproduktionen fra den ansøgte besætning på 498,7 DE er beregnet til 13.904 m³ årligt. Heri er medregnet drikkevandsspild og rengøringsvand, samt vaskevand fra vask af maskiner og lignende.

I alt tilledes der således gyllebeholderne, ca. 13.904 m³ årligt. Der er i ansøgt drift i alt 3.000 m³ gyllebeholder til rådighed på ejendommen og yderligere 7.733 m³ på andre ejendomme. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning er på den baggrund beregnet til ca. 9,3 måneder.

Der produceres ikke dybstrøelse på ejendommen.

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den opgivne 9,3 måneders opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler
- at overholdelsen af de generelle miljøregler - og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

¹⁴ Antallet af dyreenheder er beregnet i henhold til *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*.

2.5. Ammoniakemission fra stald og gødningsopbevaringslager

Ansøgers oplysninger

Husdyrbruget opfylder det generelle reduktionskrav på 30 % med hensyn til ammoniakemission (fordampning) i forhold til det pågældende referencestaldsystem - jævnfør bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Det generelle ammoniak-reduktionskrav opfyldes blandt andet ved:

- gyllekøling i eksisterende og nye staldanlæg og alle kanaler (bortset fra i farestalden) skrubes flere gange ugentligt, hvormed virkemidlets reduktion øges til 33 %
- ejendommens to gyllebeholdere er med fast overdækning.

Af tabel 6 fremgår størrelsen af den samlede ammoniakemission i nudrift og ansøgt drift fra stald og gødningsopbevaringslager, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 6. Ammoniakemission fra stald og gødningsopbevaringslager, omregnet til kg kvælstof (N) pr. år, ansøgt drift

Ammoniakemission	Kg kvælstof (N) pr. år
Nudrift	ca. 5.050 kg N/år
Ansøgt drift	ca. 6.793,6 kg N/år
Mer-emission, som følge af udvidelsen	ca. 1.743,6 kg N/år

2.5.1. Ammoniak og natur

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug, der er eller derved bliver større end 15 dyreenheder, ikke tilladt, hvis stald eller gødningsopbevaringsanlæg ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne, omfattet af *Husdyrgodkendelseslovens* § 7, i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Visse naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*¹⁵ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, som hovedregel højst være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må **total**depositionen fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen i forhold til kategori 3-natur efter nærmere kriterier skal foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimal **merdeposition**. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Nærmeste kategori 1-natur er Habitatområde nr. 64 – Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage, som ligger ca. 7,4 km syd for anlæggets placering. Nærmeste kategori 2-natur er en hede, som er beliggende ca. 3 km nordvest for ejendommen. Nærmeste kategori 3-natur er Ravnholt Mose, som omkranser Ravnholt Sø. Ravnholt Mose ligger ca. 525 meter syd sydøst for ejendommen.

Der er beregnet ammoniakdeposition til Ravnholt Mose og Ravnholt Sø. Beregninger viser, at totaldepositionen efter projektets gennemførelse vil være 0,9 kg N pr. ha pr. år og 0,4 kg N pr. år for henholdsvis Ravnholt Mose og Ravnholt Sø, hvilket svarer til en merdeposition på henholdsvis 0,2 og 0,1 kg N pr. år. Ikast-Brande Kommune vurderer, at der ikke vil være nogen målbar effekt af udvidelsen på det pågældende naturområde. Desuden er kvælstofdepositionen for Ravnholt Sø og Mose faldet med 2,1 kg N/ha fra 2012 til 2013.

For yderligere beskrivelse af ammoniak og natur - se *Miljøgodkendelse af 19. juli 2012*.

Naturområderne fremgår af kortbilag C.

Kommunens samlede vurdering i forhold til ammoniakemission fra anlægget

Det generelle ammoniakreduktionskrav, som fremgår af *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3), er ifølge ansøgningen med de tilhørende beregninger overholdt.

¹⁵ Lovbekendtgørelse nr. 121 af 26. januar 2017 af lov om naturbeskyttelse.

Faktaboks

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter - ifølge intentionerne bag *Husdyrgodkendelsesloven* - som udgangspunkt de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugs produktionsanlæg.

Ikast-Brande Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, og på baggrund af de beregninger, der er foretaget, at tålegrænserne ikke overskrides, og at de naturarealer, som ligger i nærområdet omkring produktionsanlægget, ikke er så kvælstoffølsomme, at der helt undtagelsesvist skal stilles yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra produktionsanlægget.

Kravet til ammoniakdeposition fra stald og lager skal ikke, i det konkrete tilfælde, skærpes af hensyn til den kumulative effekt fra andre husdyrbrug.

Den reelle ammoniakdeposition fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakdepositionen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødningen afsættes på i staldene. Kommunen vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåret kvælstof fra produktionsanlægget minimeres
- at ammoniakemissionen (fordampningen) fra produktionsanlægget i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.

2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget

Ansøgers oplysninger

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra staldene. Alle afkast fra besætningens nye og eksisterende farestalde føres til et fælles afkast af hensyn til nærmeste nabo. Det fælles afkast placeres som vist på kortbilag B. Der etableres ikke rensende eller anden lugtreducerende virkemiddel på afkastet. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener, når gyllen i gyllebeholderne omrøres i forbindelse med udbringningen - dette sker primært om foråret.

Tabel 7 viser de beregnede geneafstande med hensyn til lugt fra staldene efter projektets gennemførelse, som er fremkommet ved brug af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 7. Lugtgeneafstande fra staldene efter projektets gennemførelse

Områdetype	Lugtgeneafstand, ansøgt drift, m	Korrigeret lugtgeneafstand, ansøgt drift, m	Mindste afstand fra staldanlægget, m	Afstand fra ventilationsafkast
Byzone	661,2	-	1.323,5	-
Samlet bebyggelse	478,6	-	1.963,8	-

Enkeltbolig ¹⁶	163,3	163,3	135	185 m
---------------------------	-------	-------	-----	-------

Kommunen vurderer

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3) er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E¹⁷ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden – svarende til ca. syv timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 dyreenheder. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Ifølge beregningen er de lugtgenekriterier i forhold til områdetyperne byzone og samlet bebyggelse - overholdt. For at overholde lugtgenekriterierne til enkeltbolig indrettes ventilationsanlægget således, at afkastet flyttes til den sydvestlige ende af staldanlægget og derved så langt væk fra den pågældende enkeltbolig som muligt – afstanden fra ventilationsafkastet til nærmeste enkeltbolig er 185 m. Lugtgeneafstandene har ikke skullet forøges af hensyn til vurdering af den kumulative effekt fra andre husdyrbrug.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholderne og øvrig gyllehåndtering. Gylleomrøring og øvrig gyllehåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold. I den forbindelse er det i det konkrete tilfælde væsentligt, at der typisk er vind fra sydøstlig retning på de tider af året, hvor temperaturen er højest, og lugtafgivelsen dermed som regel vil være størst. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i. Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

¹⁶ Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter Landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

¹⁷ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

- at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget
- at de væsentligste lugtgener fra produktionsanlægget vil ske i forbindelse med gyllehåndtering, mens lugtgenerne vil være mere begrænsede fra staldene generelt
- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkårfor tillægget til miljøgodkendelsen – drives således, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra produktionsanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget

2.7.1. Vandforbrug

Ansøgers oplysninger

Stuehus og produktionsbygninger forsynes med vand fra egen boring. Der forbruges i nudrift ca. 7.900 m³ vand og dette er forholdsberegnet og forventes at stige til 11.600 m³. Hertil lægges husholdningens eget forbrug af vand. Husdyrbrugets vandindvindingsanlæg samt forbrug fremgår af tabel 8.

Tabel 8. Husdyrbrugets vandindvindingsanlæg og forbrug

Boring/vandværk	Anlægsnr.	Forbrug - nudrift m ³	Forbrug - ansøgt m ³	Ændring %
Husholdning, boring ved Guldforhovedvej 24, 7441 Bording	00098263	200	200	Uændret
Staldanlæg, boring ved Guldforhovedvej 24, 7441 Bording	00098263	7.900	11.600	+46,8
Markvanding	0	0	0	Uændret

Kommunen bemærker

Det fremgår af tabel 8, at vandforbruget til staldanlæggene på ejendommen forventes at stige med ca. 46,8 % i ansøgt drift. Det øgede vandforbrug i staldanlægget afspejler stigningen i antal DE på ejendommen med 46,6 %. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til vandforbruget, hvorfor Ikast-Brande Kommune antager, at foranstaltninger til at begrænse vandspild i videst mulig omfang vil blive imødegået, og at der ikke vil forekomme et overforbrug af vand på ejendommen.

2.7.2. Afledning af vand

2.7.2.1. Sanitært spildevand

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.2.2. Spildevand fra rengøring

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.2.3. Tagvand

Tagvand fra nuværende og ansøgte stalde ledes til faskiner.

Kommunen bemærker

Afledning af tagvand til faskiner kræver en særskilt tilladelse, hvilket der skal søges om.

2.7.2.4. Befæstede arealer

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.3. Energiforbrug

Ansøgers oplysninger

Energiforbruget til det ansøgte projekt er forholdsberegnet efter nomtal og forventes at stige fra 375.000 kWh til 550.000 kWh. Forbrug af diesel-, fyringsolie samt strøm til vanding af anden mands mark forventes ikke at blive berørt af udvidelsen.

Husdyrbrugets energiforbrug i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 9.

Tabel 9. Husdyrbrugets energiforbrug i nudrift og ansøgt drift

Ressource	Forbrug - nudrift	Forbrug - ansøgt	Ændring, %
Elforbrug, kWh	375.000	550.000	46,7
Dieselolie, l	-	-	uændret

Kommunen bemærker

Som det fremgår af tabel 9, vil elforbruget stige proportionalt med udvidelsen i antal DE. Energiforbruget bør løbende følges, og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor Ikast-Brande Kommune antager, at der ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt på ejendommen.

2.7.4. Foderstoffer

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.5. Kemikalier m.v.

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.6. Affald

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.7. Skadedyr

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.8. Støv

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.9. Støj

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.10. Lys

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.11. Transporter til og fra anlægget

Ansøgers oplysninger

Stigningen i transporter til og fra ejendommen sker i forbindelse med transport af dyr, foder og husdyrgødning, mens de resterende transport forventes at være uforandrede. Ud over transporterne angivet i tabel 10 vil der forekomme traktorkørsel i forbindelse med almindeligt markarbejde, som ikke påvirkes af udvidelsen.

Tabel 10. Samlet oversigt over det årlige antal transport samt transporttyper

Transporttype	Antal transport nudrift	Antal transport ansøgt drift	Forskel i antal transporter
Levende dyr til ejendommen	18	26	8
Smågrise fra ejendommen	104	156	52
Slagtedyr	30	45	15
Døde dyr til destruktion	100	100	0
Leverancer af foder	60	95	35
Leverancer af olie/brændstof	10	10	0
Leverancer af varer m.m.	26	26	0
Renovation	26	26	0
Udbringning af husdyrgødning – inkl. til eksterne tanke	405	560	155
I alt:	779	1.044	265

Det samlede antal transport til og fra produktionsanlægget øges med ca. 34 % i forbindelse med projektets gennemførelse.

Kommunen vurderer

Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at der er gode adgangsveje til og fra ejendommen.

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til anlægget

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik – kaldet BAT – til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde,

husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) i IE-direktivet, udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter¹⁸ ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter. I IE-direktivet er BAT defineret som: Det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier og andre godkendelsesvilkår med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er som udgangspunkt en redegørelse og dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende blandt andet råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt samt oplysninger om anvendelse af bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniak-emission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. En BAT-redegørelse vil som hovedregel typisk indeholde punkterne: management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade¹⁹, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store mer-udgifterne eventuelt vil være.

Miljøstyrelsen har derudover for hovedparten af de gængse husdyrproduktionsgrene formuleret vejledende BAT-standardvilkår, der beskriver en emissionsgrænseværdi for eksempelvis ammoniak eller fosfor som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. BAT-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

3.1. BAT i forhold til management

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

3.2. BAT i forhold til foder

Ansøgers BAT-redegørelse

Husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording opfylder BAT-kravet i forhold til foder ved at anvende foderkorrektioner på fosfor.

¹⁸ Rammerne for BREF-dokumentet, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

¹⁹ Teknologibladene er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologibladene er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.

I forhold til fosfor beregnes emissionsgrænseværdierne for søer til:

$$498,74 \text{ DE} \cdot 23,9 \text{ kgP/DE} = 11.920 \text{ kgP}$$

For den ønskede besætning er den samlede udledning udregnet til 12.481 kg P, hvilket giver et reduktionskrav på 561 kg P.

Som alternativ til separationsanlægget som er beskrevet i Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording, balanceres emissionsgrænsen for fosfor med foderkorrektioner. Der indarbejdes en korrektion svarende til 4,73 g P/FE som gennemsnit af alle blandinger til søerne. Korrektionen beregnes jf. følgende formel:

$$((1.530 \text{ FE pr. årssø} \times 4,73 \text{ gram fosfor pr. FE}) / 1.000) - 0,58 - (29,6 \times 7,1 \times 0,006) = \mathbf{5,4 \text{ kg P ab dyr pr. årssø}}$$

Den indarbejdede korrektion resulterer i, at der med den ansøgte produktion produceres ca. 11.900 kg P, hvilket betyder, at emissionsgrænseværdien for fosfor overholdes.

3.3. BAT i forhold til staldindretning

Ansøgers BAT-redegørelse

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der EU-kommissionens referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), og dels er der Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier og Teknologiblade.

Der er metodefrihed med hensyn til valg af stalddtype og miljøteknologi.

Husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording opfylder BAT-kravet i forhold til staldindretning ved at:

- Delspaltegulv med skraber i gyllekanaler
- Gyllekøling i nye og eksisterende staldsystemer.

Vejledende emissionsgrænseværdier:

	Eksisterende stalde	Nye stalde
Farestalde	1.500 søer / 102,0 DE	700 søer / 47,6 DE
Løbe- og drægtighedsstalde		
- Løsdrift	780 søer / 123,8 DE	477 søer / 75,7 DE
- Bokse	720 søer / 114,3 DE	223 søer / 35,4 DE
I alt		498,7 DE

Emissionsgrænseregning for søer med smågrise til 7,1 kg

Eksisterende stalde:

$$1500 \text{ søer} \cdot 1,43 \text{ kg NH}_3\text{N pr. årssø} = 2145 \text{ kg NH}_3\text{N}$$

$$780 \text{ søer} \cdot 2,11 \text{ kg NH}_3\text{N pr. årssø} = 1646 \text{ kg NH}_3\text{N}$$

$$720 \text{ søer} \cdot 1,74 \text{ kg NH}_3\text{N pr. årssø} = 1253 \text{ kg NH}_3\text{N}$$

Nye stalde:

$$\text{Anlægskorrektion: } 2,53 - \frac{2,53 - 2,12}{750 - 250} \cdot 498,74 - 250 = 2,529$$

$$700 \text{ søer} \cdot 2,529 \text{ kg NH}_3\text{N pr. årsso} = 1,771 \text{ kg NH}_3\text{N}$$

Total emissionsgrænseværdi for anlægget: **6.815 kg NH₃N**

Ifølge beregninger fra it-ansøgningssystemet vil det ansøgte projekt resultere i en total ammoniakemission fra staldanlægget på 6.793,6 kg N pr. år, hvilket er 21,4 kg N pr. år lavere end grænseværdien, hvorfor kravet er overholdt.

Fravalg:

- Det eksisterende gylleseparering på ejendommen fjernes og erstattes i stedet af foderkorrektioner.

3.4. BAT i forhold til vand- og energiforbrug

Ansøgers BAT-redegørelse

Vandforbrug

I henhold til BREF-dokumentet, er det, til aktiviteter, hvor der bruges vand, BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende: rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch (det er vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt), udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild, registrering af vandbrug gennem måling af forbrug og detektering og reparation af lækager.

Husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording opfylder BAT-kravet i forhold til vandforbrug ved at:

- Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

Energiforbrug

BAT i forhold til energi afhænger af dyretype; men for alle typer gælder det, at det er BAT at reducere elforbruget. Det kan f.eks. ske ved at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation og undgå modstand i ventilationssystemerne gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og faner.

Husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording opfylder BAT-kravet i forhold til energiforbrug ved at:

- Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

3.5. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøgers BAT-redegørelse

I forhold til lagring af gylle i en beton- eller stålbeholder, er det i henhold til BREF-dokumentet BAT, at bruge en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger, at beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring, at lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år, at der bruges dobbelte ventiler til alle ventiludgange fra lageret og at gyllen kun røres lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken. Derudover er det BAT, at dække gyllebeholderne ved fast låg, tag eller en teltstruktur, eller ved hjælp af flydelag.

Husdyrbruget Guldforhovedvej 24, 7441 Bording opfylder BAT-kravet i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning ved at:

- Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

Kommunens samlede BAT-vurdering i forhold til anlægget

Ikast-Brande Kommune skal i henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik i forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug anvende Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår og tage særligt hensyn til følgende kriterier:

- 1) Anvendelse af teknologi, der resulterer i mindst muligt affald
- 2) Anvendelse af mindre farlige stoffer
- 3) Fremme af teknikker til nyttiggørelse og genanvendelse af stoffer, der produceres og forbruges i processen, og affald, hvor det er hensigtsmæssigt
- 4) Sammenlignelige processer, indretninger eller driftsmetoder, som er gennemprøvet med et tilfredsstillende resultat i industriel målestok
- 5) Teknologiske fremskridt og udviklingen i den videnskabelige viden
- 6) De pågældende emissioners art, virkninger og omfang
- 7) Datoerne for nye eller bestående anlægs ibrugtagning
- 8) Den tid, der er nødvendig for indførelse af den bedste tilgængelige teknik
- 9) Forbruget og arten af råstoffer, herunder vand, der forbruges i processen, og energieffektiviteten
- 10) Behovet for at forhindre eller begrænse emissionernes samlede påvirkning af miljøet til et minimum
- 11) Behovet for at forhindre uheld og begrænse følgerne heraf for miljøet
- 12) Informationer, som offentliggøres af offentlige internationale organisationer, herunder BAT-referencedokumenter, i det omfang disse er relevante for den pågældende type af husdyrbrug.

Ikast-Brande Kommune skal endvidere lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i *Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner* og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende. Indtil en relevant BAT-konklusion er offentliggjort i EU-Tidende, skal Ikast-Brande Kommune anvende Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår og lægge konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter til grund ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget ved overholdelse af vilkårene stillet i tillægget til miljøgodkendelsen anvender den bedste tilgængelige teknik, som denne er udtrykt ved den maksimale ammoniakudledning og fosforoverskud i kraft af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, Natur- og Miljøklagenævnets praksis og gældende *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse*. Emissionsgrænseværdien for den fastlagte produktion på husdyrbruget kan udregnes til henholdsvis 6815 kg NH₃-N pr. år og 23,9 kg P/DE ab lager.

Med hensyn til forbrug af vand, elektricitet, brændstof, foder, hjælpestoffer og lignende bør dette løbende følges, og forbruget af disse bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til ressourceforbruget, hvorfor Ikast-Brande Kommune generelt antager, at det pågældende forbrug løbende følges. Ikast-Brande Kommune finder i

det konkrete tilfælde ikke anledning til at stille særskilte vilkår om de nævnte forbrugstyper i forbindelse med den aktuelle miljøgodkendelse.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at anvendelsen af farlige stoffer generelt er minimal på husdyrbrug, og finder, at generel lovgivning løbende justeres med henblik på at få farlige stoffer erstattet med mindre farlige. Ikast-Brande Kommune finder endvidere, at affaldsfrembringelse generelt søges mindsket – af såvel regulativmæssige, praktiske som økonomiske årsager. Nyttiggørelse og genanvendelse af stoffer og affald tilskyndes derudover generelt – af tilsvarende årsager.

Ikast-Brande Kommune vurderer afslutningsvist, at driften af husdyrbruget ikke indebærer væsentlige risici for miljøhæld og finder ikke anledning til at stille særskilte vilkår om bestemte modforanstaltninger i forbindelse med den aktuelle miljøgodkendelse.

4. Landskabelige og kulturhistoriske værdier

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige landskabsmæssige og kulturhistoriske udpegninger og beskyttelseshensyn i kommuneplanen (www.kommuneplan.ikast-brande.dk), fredninger og generel lovgivning. Det vil sige i forhold til: relevante bygge- og beskyttelseslinjer, fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger, fredede områder samt landskabelige og kulturhistoriske værdier.

4.1. Landskabelige værdier

Faktaboks

Bevaringsværdige landskaber

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede dal-landskab øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. De bevaringsværdige landskaber i kommunen er udpeget i kommuneplanen ud fra forskellige grundlag, hvorfor tiltagene for at beskytte dem ikke er ens.

I Kommuneplan 2013 – 2025 for Ikast-Brande Kommune er der udpeget bevaringsværdige landskaber, hvor der er tale om både "værdifulde landskaber" og "uforstyrrede landskaber", som i nogle områder er sammenfaldende.

I kommuneplanen er der foretaget en afvejning af landskabsinteresserne i hele kommunen. Det betyder, at det er de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i kommunen, der skal bevares og beskyttes – det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monotoni besidder en særlig fortællerværdi, æstetisk værdi og/eller rekreativ værdi.

De "*værdifulde landskaber*" er landskaber, som rummer en stor fortællerværdi – eksempelvis: ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. I de værdifulde landskaber kan man ofte aflæse, hvordan landskabet er skabt for eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den seneste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De "*uforstyrrede landskaber*" er landskaber, som generelt er almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land og er præget af landbrug, skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m., spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som

udgangspunkt ikke er visuelt og støjmessigt påvirket af større tekniske anlæg som eksempelvis større el-ledningsnet, veje, større produktionsanlæg, vindmøller, master, og større by- og sommerhusområder.

Geologiske værdier

I Kommuneplan 2013 – 2025 for Ikast-Brande Kommune er der udpeget "*geologiske bevaringsværdier*".

Geologiske værdier omfatter lag i jorden – også kaldet profiler – eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånede smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

4.2. Kulturhistoriske værdier

Faktaboks

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

Ikast-Brande Kommune er ikke præget af værdifuld bygningskultur, her findes ingen købstæder, slotte eller herregårde. Her er det jorden og infrastrukturen, der har skabt vores værdifulde kulturhistoriske spor. Det er historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse, og historien om hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

I Kommuneplan 2013-2025 for Ikast-Brande Kommune er der udpeget kulturhistoriske værdier, hvor der er tale om både "*værdifulde kulturmiljøer*" og "*kulturhistoriske bevaringsværdier*". Der er foretaget en afvejning af de kulturhistoriske interesser i hele kommunen. Det betyder, at det er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen, der skal bevares og beskyttes.

De "*værdifulde kulturmiljøer*" er typisk større eller mindre områder, der eksempelvis afspejler: en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De "*kulturhistoriske bevaringsværdier*" er typisk enkeltelementer, som mindsten og enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller stendiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder ikke, at der ikke kan ske udvikling inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder. Det skal dog sikres, at udviklingen sker med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier, så det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at det ansøgte projekt, hvor løbestalden og drægtighedsstalden forlænges og hvor farestalden udvides ikke medfører væsentlige ændringer i arealanvendelsen, hvorfor gennemførelse af det ansøgte ikke vil føre til ændringer i landskabets karaktertræk. Det ansøgte projekt vil ikke være i strid med hensynet til de landskabelige og kulturhistoriske interesser eller værdier i området.

5. Alternative muligheder, 0-alternativet og ophør af driften

Der henvises til Miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for Guldforhovedvej 24, 7441 Bording. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

6. Bilagsfortegnelse

Bilag 1 - Gældende vilkår efter denne afgørelse om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for husdyrbruget, Guldholt Agro I/S, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording

Kortbilag A - Situationsplan

Kortbilag B - Placering af ventilationsafkast

Kortbilag C - Oversigt over naturområder

Bilag 1. Gældende vilkår

Gældende vilkår efter denne afgørelse om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 19. juli 2012 for husdyrbruget, Guldholt Agro I/S, Guldforhovedvej 24, 7441 Bording

1. Generelle vilkår:

- 1.1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag. Fremtidige bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Ikast-Brande Kommune.
- 1.2. Eventuelle ændringer i ejerforhold – og/eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift – skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
- 1.3. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor udvidelsen påbegyndes.
- 1.4. Der skal til enhver tid findes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige på bedriften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
- 1.5. *(Ophævet).*
- 1.6. *(Ophævet).*
- 1.7. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften (bilag 3).
- 1.8. Husdyrbruget skal på Ikast-Brande Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion i form af gødningsregnskaber eller besætningslister m.m.
- 1.9. *(Ophævet).*

2. Vilkår med hensyn til begrænsning af ammoniak- og lugtpåvirkning samt fosfor:

- 2.1. *(Ophævet).*
- 2.2. *(Ophævet).*
- 2.3. *(Ophævet).*
- 2.4. *(Ophævet).*
- 2.5. *(Ophævet).*
- 2.6. *(Ophævet).*
- 2.7. *(Ophævet).*
- 2.8. *(Ophævet).*

- 2.9. (Ophævet).
- 2.10. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.
- 2.11. Husdyrbrugets interne færdelsesarealer skal dagligt renholdes for eventuel foder- og gødningsspild.
- 2.12. (Ophævet).
- 2.13. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
- 2.14. (Ophævet).
- 2.15. Der skal til enhver tid kunne fremvises dokumentation for følgende:
- antal årssøer
 - antal fravænnede pr. årssø
 - fravænningsalder og -vægt
 - foderforbrug pr. årssø
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsø i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds og diegivningsperioden.
- 2.16. Foderet skal tilsættes fytase, svarende minimum til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i foderet. Dokumentation af foderanalyser skal fremvises på forlangende.
- 2.17. Skrabe anlæg i alle løbe- og drægtighedsstalde skal køre 1 til 2 gange om ugen.
- 2.18. Ejendommens to gyllebeholdere skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
- 2.19. Gyllekanalerne i - bygning 2 - eksisterende løbe- og drægtighedsstald på 3.176 m², bygning 3 - ansøgt drægtighedsstald på 1.400 m², bygning 4 - eksisterende løbestald på 1.574 m² og bygning 5 - ansøgt løbestald på 1.050 m² - på kortbilag A - skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe. Anlægget skal dimensioneres således, at der kan beregnes en effekt på minimum 33 % ammoniakreduktion. Varmepumpen skal levere en køleydelse på mindst 28,56 kW, svarende til 25,5 W/kvm.
- 2.20. Den årlige køleydelse målt i driftstimer skal aflæses og noteres i en driftslogbog, som skal forevises på Ikast-Brande Kommunes forlangende. Driftstid og dokumentationskrav defineres ved anlæggets dimensionering.
- 2.21. Gyllekølingsanlægget skal være tilsluttet og i drift senest ved staldens ibrugtagning.

- 2.22. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 2.23. Gyllekølingsanlægget skal mindst en gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmer og sikkerhedsanordningen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages løbende.
- 2.24. Enhver form for driftsstop skal noteres i en logbog med angivelse af årsag og varighed. Ikast-Brande Kommune skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end en uge.
- 2.25. Ventilationsafkastene fra alle farestaldene skal samles og placeres som vist på kortbilag B (senest når staldene tages i brug).
- 2.26. Produktionen vedrørende årssøerne skal tilrettelægges, så den maksimalt giver anledning til en total mængde P ab dyr pr. år fra anlægget på 5,4 kg P pr. årssø, beregnet ved følgende formel:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø} = ((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ fosfor pr. FE}) / 1.000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen:

Faktor	Værdi
Fe pr. årssø (løbe- og drægtighedsstald)	1.530
Gram fosfor pr. FE	4,73
Antal fravænnede grise pr. årssø	29,6
Fravænningsvægt, kg	7,1

3. Vilkår med hensyn til energi- og vandforbrug:

- 3.1. Der skal etableres vandmåler til registrering af det samlede vandforbrug til drikkevand, rengøring og vandspild. Vandforbruget skal som minimum registreres en gang om året.

4. Vilkår med hensyn til skadedyr:

- 4.1. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

5. Vilkår med hensyn til begrænsning af støj:

- 5.1. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag Lørdag	kl. 7 - 18 kl. 7 - 14	55 dB(A) ²⁰
Mandag - fredag Lørdag Søndag	kl. 18 - 22 kl. 14 - 22 kl. 7 - 22	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7⁰⁰ – 18⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18⁰⁰ – 22⁰⁰ alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22⁰⁰ – 7⁰⁰ alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

6. Vilkår med hensyn til udbringning af husdyrgødning:

6.1. (Ophævet).

6.2. (Ophævet).

7. Øvrige vilkår:

7.1. Jord, foder, gødning og lignende, som tabes på offentlig vej i forbindelse med husdyrbrugets drift, skal samles op senest ved arbejdets afslutning eller ved den enkelte arbejdsdags afslutning, når arbejdet strækker sig over flere dage.

7.2. Afledning af nedbør fra husdyrbrugets nyetablerede bygningstage skal ske til faskiner og nedsives.

7.3. Den projekterede farestald (bygning 3²¹) placeres, således at afstanden til Guldforhovedvej er mindst 15 meter regnet fra læsserampen og mindst 30 meter til naboskel (2e, Ravnholt By, Bording).

8. Vilkår med hensyn til husdyrbrugets eventuelle ophør:

8.1. Ved eventuelt ophør af produktionen skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle, m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

²⁰ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

²¹ Se kortbilag A – Situationstegning (side 71) i miljøgodkendelsen af 19. juli 2012.

